Górki dawniej

Autor: Szczepan Komoński
piątek, 01 czerwca 2007

Górki zwane często Górkami Mieleckimi leżą na prawym brzegu Wisły na wysokości 158 - 161 m. n.p.m. Nazwa wsi ma charakter topograficzny, chociaż cała okolica jest jedną wielką równiną. Od 1973 roku wieś wchodzi w skład gminy Borowa i należy do jednej z najstarszych osad liczącej blisko 600 lat.

Pierwsza wzmianka źródłowa dotycząca wsi pochodzi z 1448 roku, a S. Malaszew w książce "Mielec - dzieje miasta i regionu" podaje iż Górki mogły istnieć już w 1387 roku. Za czasów Długosza wieś wchodziła w skład parafii Czermin i należała do Jana Rytwiańskiego herbu Jastrzębiec.

Herbarz Polski A. Bonieckiego wymienia rytwiańskich pod nazwiskiem Zborowskich. Nazwisko to zmienili kiedy Wojciech syn Derszława Zborowskiego arcybiskup gnieźnieński zakupił w sandomierskim Rytwiany.Od tego czasu linia Zborowskich osiadła w Rytwianach zaczęła się pisać z Rytwian lub nazywać Rytwiańskimi. Arcybiskup gnieźnieński Wojciech zmarł w 1436 roku, a majątek który nabył przed śmiercią pozostał w rękach tej rodziny. kolejnym właścicielem tych dóbr był Jan z Rytwian przez Długosza zapisany jako Jan Rytwiański. Przed 1477 rokiem był kasztelanem sandomierskim i marszałkiem wielkim koronnym, a od 1478 roku piastował urząd wojewody krakowskiego. Zmarł w 1480 roku. Po śmierci Jana właścicielką dóbr została jego córka Ewa z Rytwian, która była zamężna z Mikołajem z Kurozwęk. W ten sposób dobra rytwiańskie , a w tym i Górki dostały się w ręce Kurozwęckich herbu Poraj. W XVI wieku Górki wchodziły w skład klucza rzemieńskiego, którego właścicielem był Stanisław Tarnowski. Po jego śmierci w 1572 roku dokonano podziału majątki i Górki wraz z innymi wioskami przypadły Janowi Tarnowskiemu herbu Leliwa. Z początkiem XVIII wieku wieś wchodziła w skład dóbr księcia Massalskiego. W następnych latach dobra te otrzymała jego córka, która zamężna była z księciem de Ligne z Niderlandów. Wnuk tego księcia, także książę de Ligne z Belgii pojął za żonę Jadwigę księżną Lubomirską. Stąd ostatnimi właścicielami Górek z linii de Ligne była książęca para małżeńska Jadwiga i Eugeniusz. Pod koniec XIX wieku góreckim majątkiem de Ligne zarządzał Władysław Rydel herbu Jelita, który w następnych latach objął te dobra w dziedziczne posiadanie. Do końca XIX wieku Górki nie odgrywały większej roli wśród okolicznych wiosek. Była to mała osada, której ludność utrzymywała się wyłącznie z rolnictwa. Według rejestru poborowego z 1581 roku we wsi mieszkało 14 kmieci, 5 zagrodników i 3 rzemieślników. Dane statystyczne za rok 1808 informują, iż wieś liczyła 38 domów w których mieszkało 188 osób .W okresie powstań narodowych Górki stanowiły bazę partyzancką dla oddziałów walczących za Wisłą. Z Górkami związana jest działalność partyzancka Franciszka Wiesiołowskiego z Wojsławia. Stąd również w 1863 roku organizowano przeprawy przez Wisłę oddziałów zbrojnych o czym pisze Jan Tarnowski z Chorzelowa w swojej "Kronice Dzikowskiej".

{jgxtimg title:=[Słownik geograficzny Królestwa Polskiego z 1880 r.]
src:=[images/stories/photo/64_2.jpg] width:=[250]}

Pierwsza wzmianka dotycząca szkoły w Górkach pochodzi z 1890 roku, w której nauczycielem był Walenty Grądziel. W tym samym roku z inicjatywy wójta wsi Franciszka Miłosia wykonano budynek szkolny, wydano na jego budowę 4220 reńskich. W 1925 roku podjęto decyzję o budowie kościoła w Górkach i w tym samym roku powołano komitet budowy, któremu przewodniczył ks. Wojciech Białas - wikary z Czermina. Budowa kościoła została zakończona w 1927 roku, a uroczystego poświęcenia dokonał ks. Stanisław Grodniewski - proboszcz z Wadowic Górnych. W 1930 roku bp Leon Wałęga utworzył parafię w Górkach z wioskami Otałęż, Surowa i Wola Otałęzka, a proboszczem mianował ks. Wojciecha Białasa. W czasie działań wojennych w 1944 roku żołnierze rosyjscy na przełomie listopada i grudnia zburzyli kościół.

{jgxtimg title:=[Księga adresowa z 1929 r.] src:=[images/stories/photo/64_1.jpg] width:=[250]}